

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ КУРСІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ІНТЕГРАТИВНИЙ АСПЕКТ

Сергєєва Г. А.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов*

*Харківського національного університету мистецтв
імені І.П. Котляревського
м. Харків, Україна*

Формування компетентностей є основною метою та прогнозованим результатом навчання в сучасних закладах вищої освіти. На основі визначення рамки компетентностей, які є важливими в аспекті конкурентоздатності випускників на сучасному ринку праці та побудови успішної кар'єри в певній професійній сфері, укладаються освітньо-професійні програми, програми навчальних дисциплін та зміст освіти, що в них закладається. У цьому зв'язку зазначимо, що йдеться не тільки про суто професійні, спеціальні компетентності, які безумовно є визначальними для підготовки фахівця, але й про загальні компетентності, які в науковому дискурсі позначаються терміном «гнучкі навички» (англ. soft skills).

Гнучкі навички доповнюють фахові навички (англ. hard skills). Однак, з огляду на те, що сучасний світ є несталим, постійно і стрімко змінюється, знання швидко застарівають, що передбачає періодичну зміну сфер професійної діяльності та навчання протягом життя, вміння швидко вчитися, ефективно пристосовуватись до нових умов і знаходити нестандартні рішення є важливим, а значення гнучких навичок зростає. Отже, це питання є важливим і актуальним в різних його аспектах. В цій публікації розглянемо розвиток гнучких навичок в аспекті їх імплементації в процес викладання іноземної мови в університеті та висловимо міркування щодо окремих питань.

Хоча гнучкі навички вважаються універсальними, для різних професійних сфер певні навички є пріоритетними, а отже немає їх вичерпного переліку та єдиної класифікації. Тому, серед важливих аспектів, на які потрібно звернути увагу, є, по-перше, відповідь на питання, які саме з переліку гнучких навичок будуть важливими для працевлаштування студентів відповідного фаху в найближчому майбутньому, та формування яких навичок може бути гармонійно і ефективно інтегроване у викладання курсу англійської мови. Розглядаючи питання формування гнучких навичок на заняттях

з англійської мови у студентів спеціальності «Менеджмент», дослідниця Ж. Діденко виділяє, зокрема, комунікативні навички, що допомагають виконувати завдання, спрямовані на взаємодію з іншими людьми, особистісні навички, пов'язані з особистими якостями, та професійні навички, необхідні для виконання завдань, пов'язаних з професійними обов'язками, маючи на увазі загальнопрофесійні навички в широкому сенсі [1, с. 268].

В цьому аспекті слід відзначити певні позитивні зміни. Зокрема, якщо раніше перелік гнучких навичок, які можуть викладатись в мовному курсі, визначався певною мірою інтуїтивно, виходячи з розуміння та уявлення про вимоги до фахівців певної сфери, то тепер можемо спиратись на дані емпіричних досліджень, зокрема на нещодавно розроблену Кембриджським університетом рамку для розвитку життєвих навичок “The Cambridge Life Competencies Framework” на основі дослідження вимог роботодавців до основних навичок для працевлаштування [2].

Серед дидактичних проблем, пов'язаних з інтеграцією вивчення іноземної мови та формуванням загальних компетентностей, є питання створення спеціальної навчальної літератури, яка б передбачала розвиток гнучких навичок. Слід зауважити, що ця складова до певної міри реалізовується в курсі іноземної мови, однак, на наш погляд, це поки що не є системним процесом, а формування гнучких навичок часто має другорядне значення при плануванні та організації навчання, що можна побачити аналізуючи навчальні літературу. Зокрема, у дослідженнях з цієї проблематики акцентується увага на відсутності необхідних практичних матеріалів [1, с. 267]. Проте це питання також вирішується і вже є посібники, в яких гнучкі навички інтегровані та формуються в процесі виконання завдань, спрямованих на формування мовних та мовленнєвих навичок, зокрема можемо згадати серію посібників “Empower” (second edition) видавництва Cambridge University Press.

Важливим аспектом також є усвідомленість студентом того, що і для чого він вивчає, це підвищує мотивацію вивчення англійської мови. Також важливо зауважити на ролі викладача, яка полягає в тому, щоб інтегрувати гнучкі навички в навчальну діяльність, пояснити студентам, які універсальні компетентності формуються при вивченні англійської мови та чому вони є важливими. В аспекті викладання мови, важливим є навчати студентів мови, яка дозволить їм продемонструвати ці навички, та включати види навчальної діяльності, які забезпечать практичне застосування гнучких навичок, які формуються.

Отже, ідея інтегративного курсу полягає в тому, щоби не тільки розвивати гнучкі навички в мовному курсі, але й наблизити викладання мови до реального життя, зробити його актуальною і важливою складовою професійного розвитку студента. Огляд показав, що питання,

пов'язані з організацією інтегративного навчального курсу, який би передбачав усвідомлене формування гнучких навичок в університетському курсі іноземної мови, зокрема в аспекті створення навчальних матеріалів, які б забезпечували комфортні умови для ефективного поєднання цих двох складових, залишаються актуальними та потребують наукового дослідження як теоретичних, так і практичних аспектів.

Література:

1. Діденко Ж. Формування м'яких навичок ("soft skills") на заняттях англійської мови у майбутніх менеджерів в умовах дистанційного навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 35, том 2. С. 266–271.

2. "The Cambridge Life Competencies Framework". URL: <https://cambridge.org/clcf>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-380-7-13>

СПЕЦИФІКА ОНЛАЙН НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ СТУДЕНТІВ У НЕМОВНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Синекон О. С.

*доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови технічного спрямування № 2
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна*

Умови сьогодення, спочатку ковід, а потім війна, внесли свої корективи в освітній процес усіх закладів вищої освіти (ЗВО) і в тому числі немовних ЗВО. Незважаючи на це, студенти повинні отримувати повноцінну освіту, а викладачі, у свою чергу, повинні організувати освітній процес у ефективний спосіб. Вирішенням проблеми є впровадження онлайн навчання. У зв'язку з цим перехід з очного навчання в онлайн потребує ретельного освітнього переформатування.

Різні аспекти впровадження онлайн навчання розглянуті Гунченко Ю. В., Король Т. Г. (вивчали можливості застосування безкоштовного онлайн-додатка Text Analyzer) [1], Zhovnir M., Shevchenko O., Leshchenko T. (досліджували переваги і недоліки мобільного